

Intermediární metabolismus

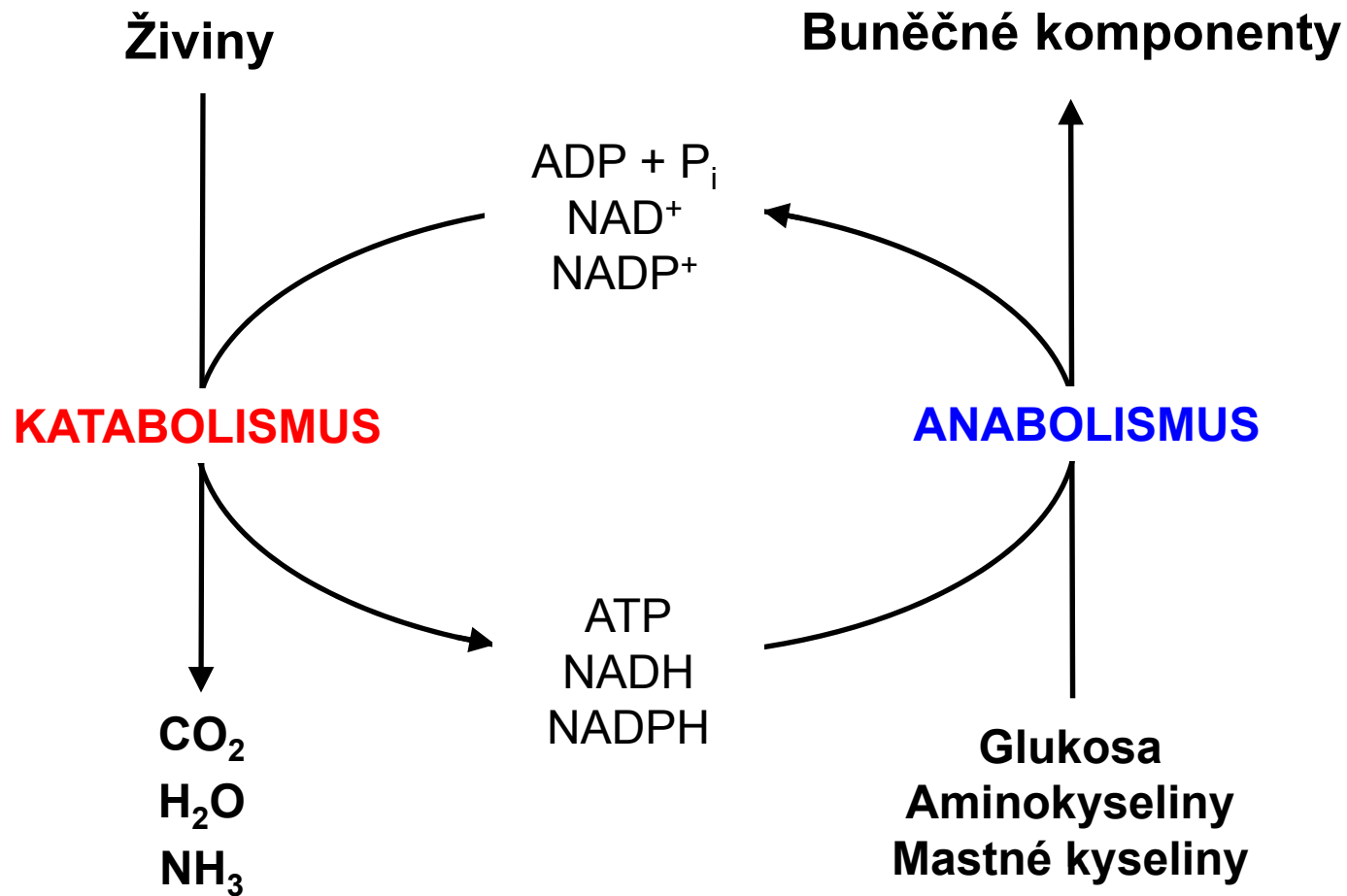
Vzájemné přeměny živin

Josef Tomandl, 2013

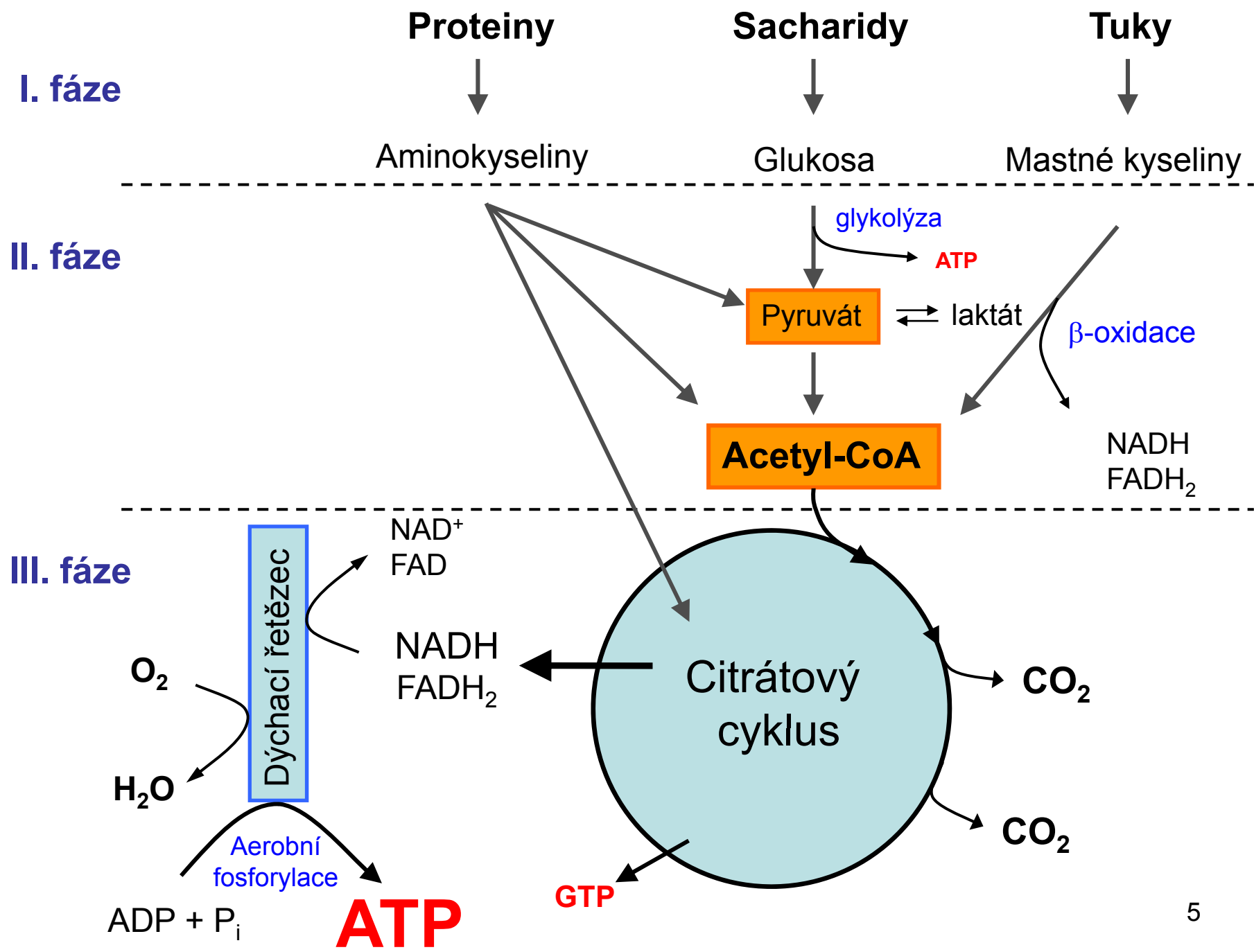
Metabolismus (látková přeměna)

- souhrn všech reakcí, probíhajících v organismu
  - dle charakteru přeměny látek
    - anabolické (biosyntetické)
    - katabolické (rozkladné)
    - amfibolické
  - dle energetického zabarvení
    - exergonní ($\Delta G < 0$)
    - endergonní ($\Delta G > 0$)

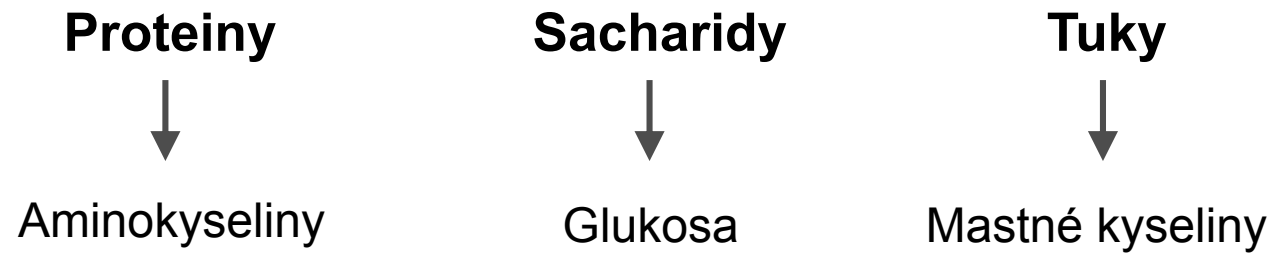
Metabolismus

Tři fáze katabolismu živin

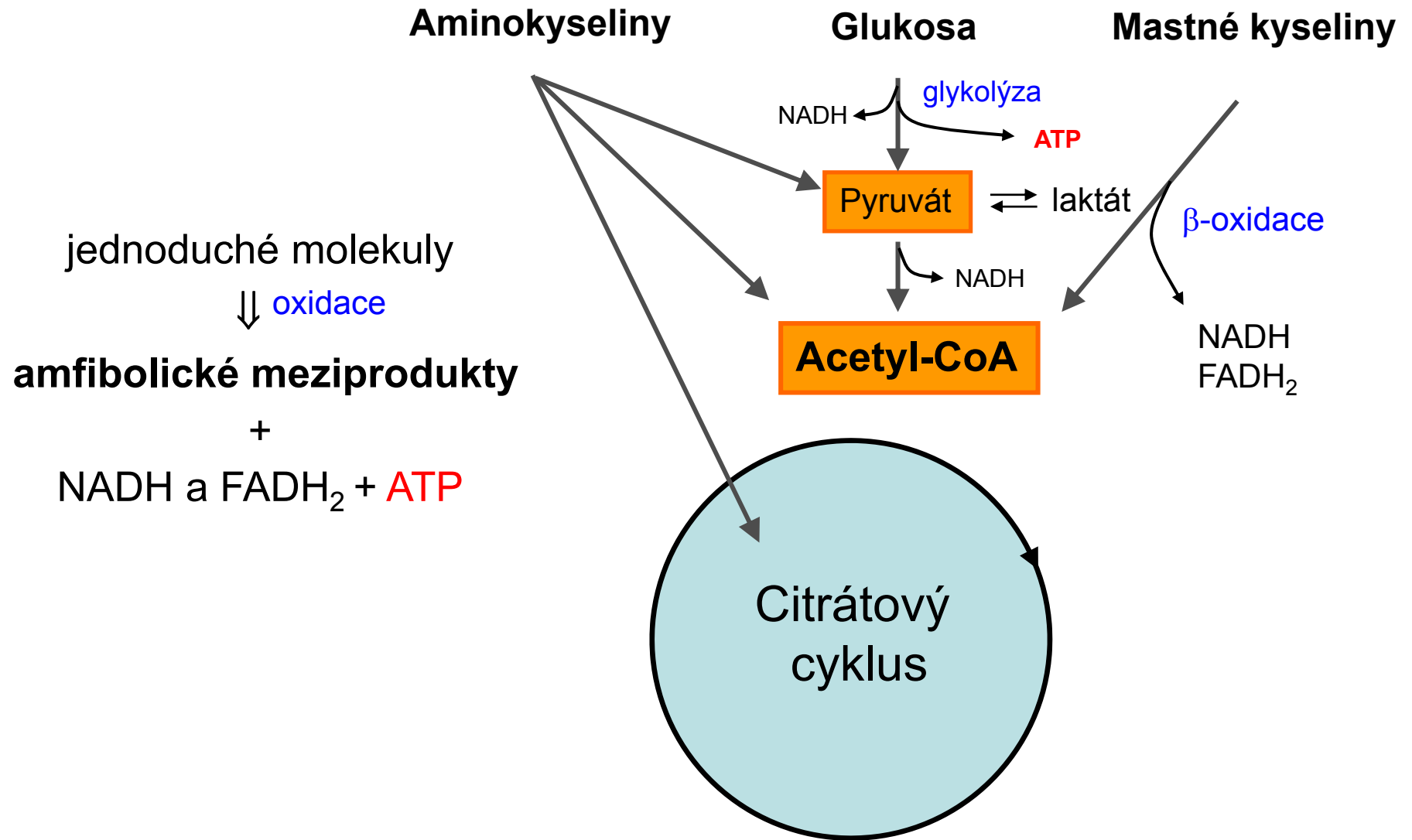
I. fáze

složité molekuly
⇓
jednoduché molekuly

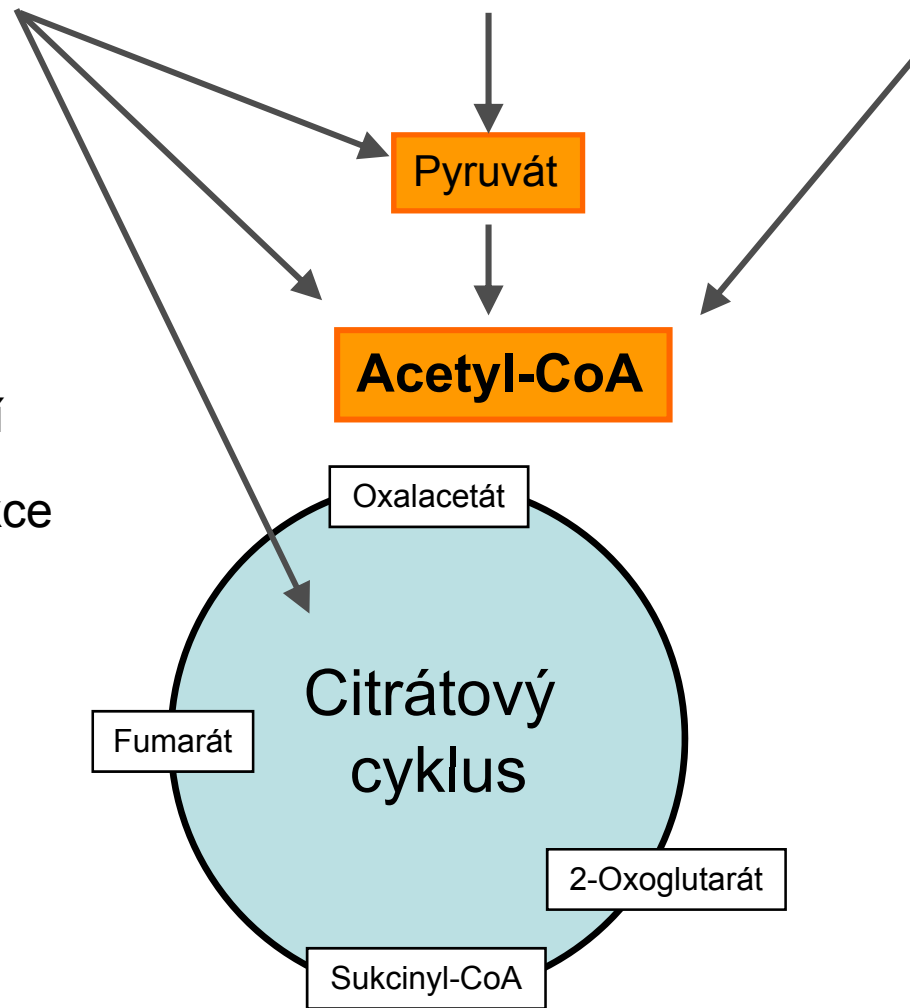
~~ATP~~

II. fáze

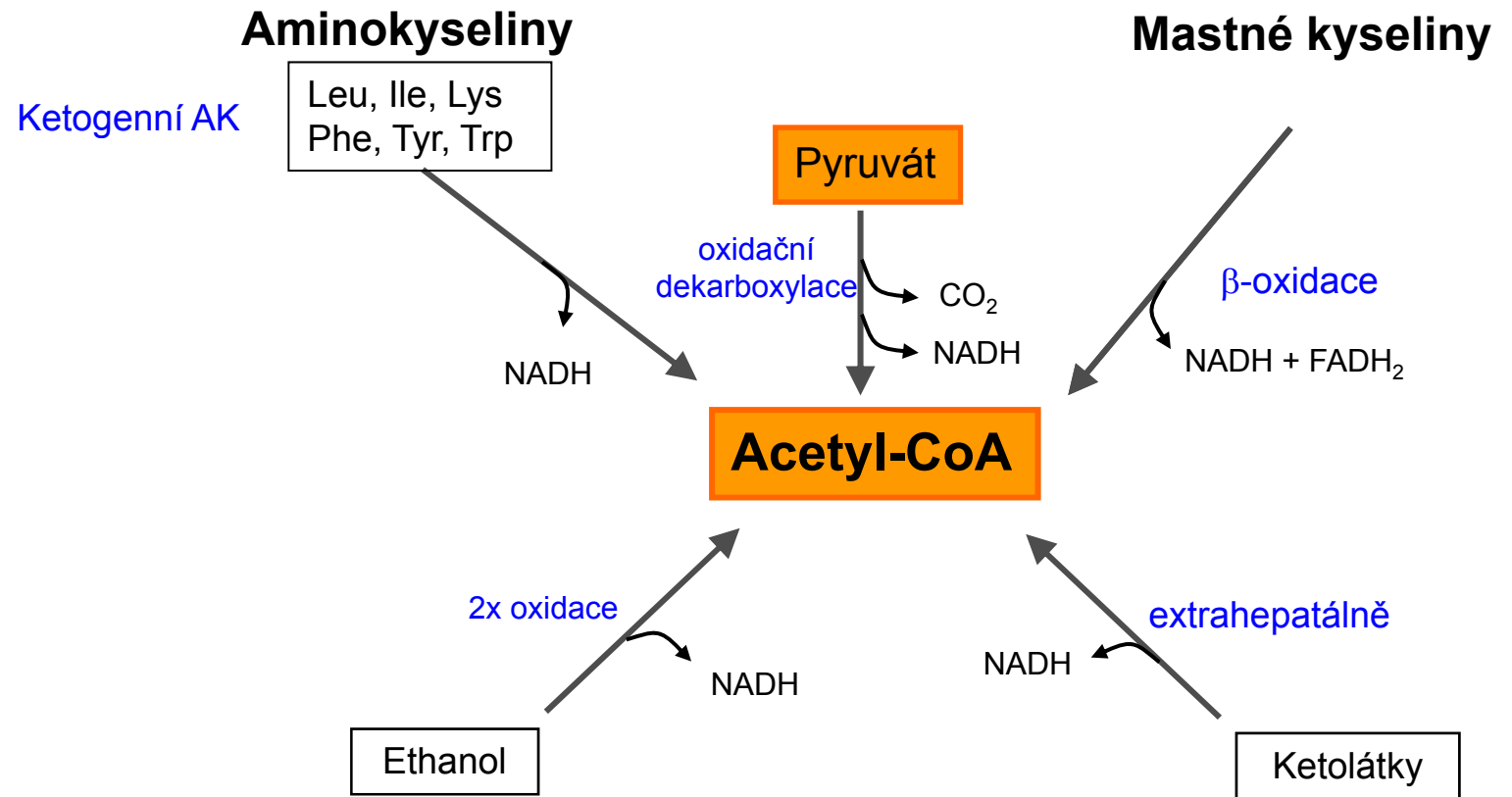
Amfibolické intermediáty

- **produkty** katabolických reakcí
- **substráty** pro anabolické reakce

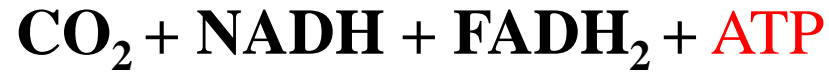
Vznik acetyl-CoA

amfibolické intermediáty

III. fáze

⇓ oxidace v citrátovém cyklu

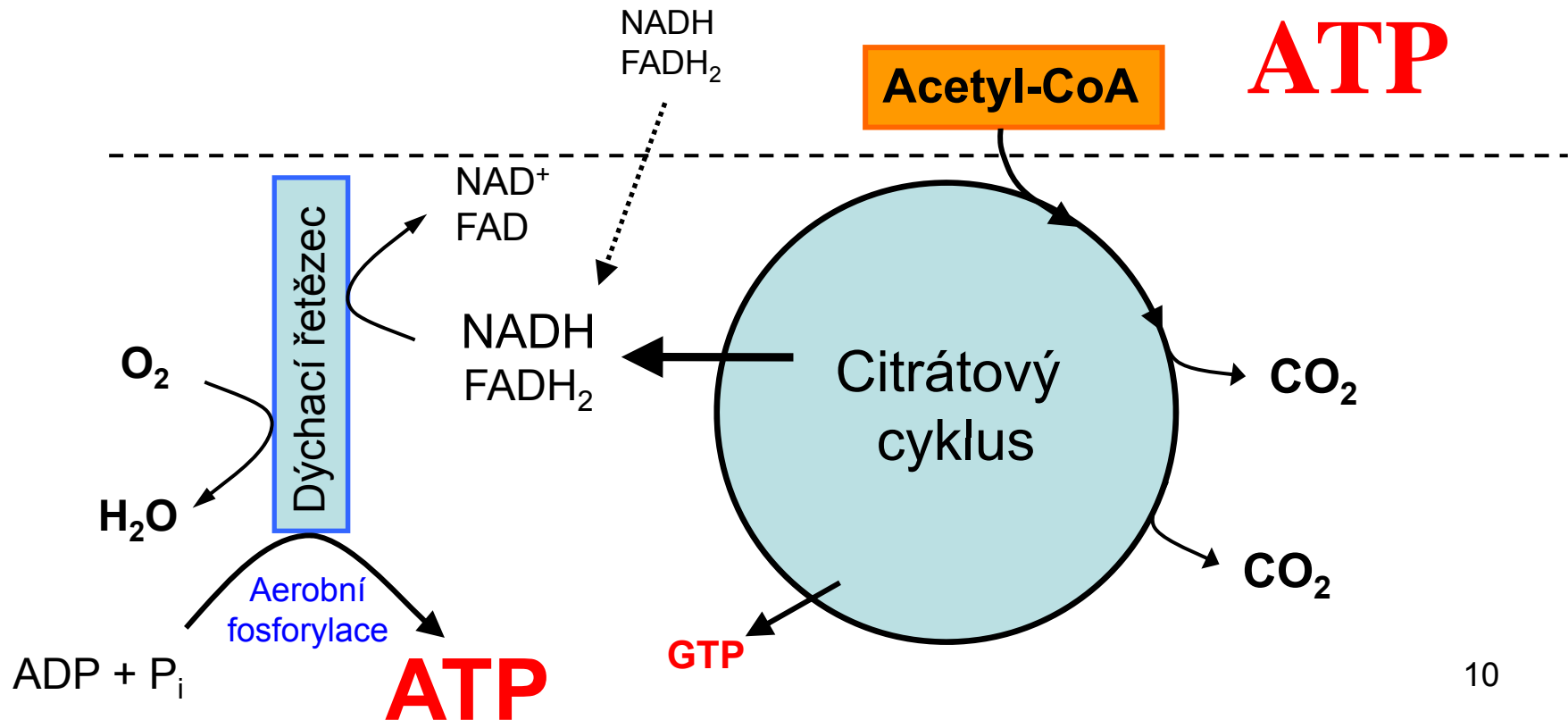

⇓ reoxidace v dýchacím řetězci

⇓

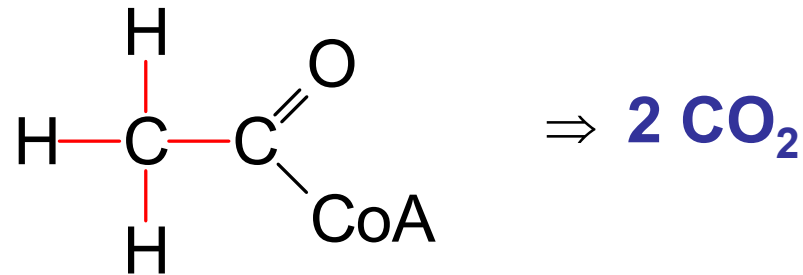
ATP

Citrátový (Krebsův) cyklus

- **série** enzymově katalyzovaných **reakcí** (matrix mitochondrie)

- oxidace acetyl-CoA

- přenos elektronů z vazeb C-H a C-C $\Rightarrow 3 \text{NADH} + 1 \text{FADH}_2$

- vznik molekuly **GTP**

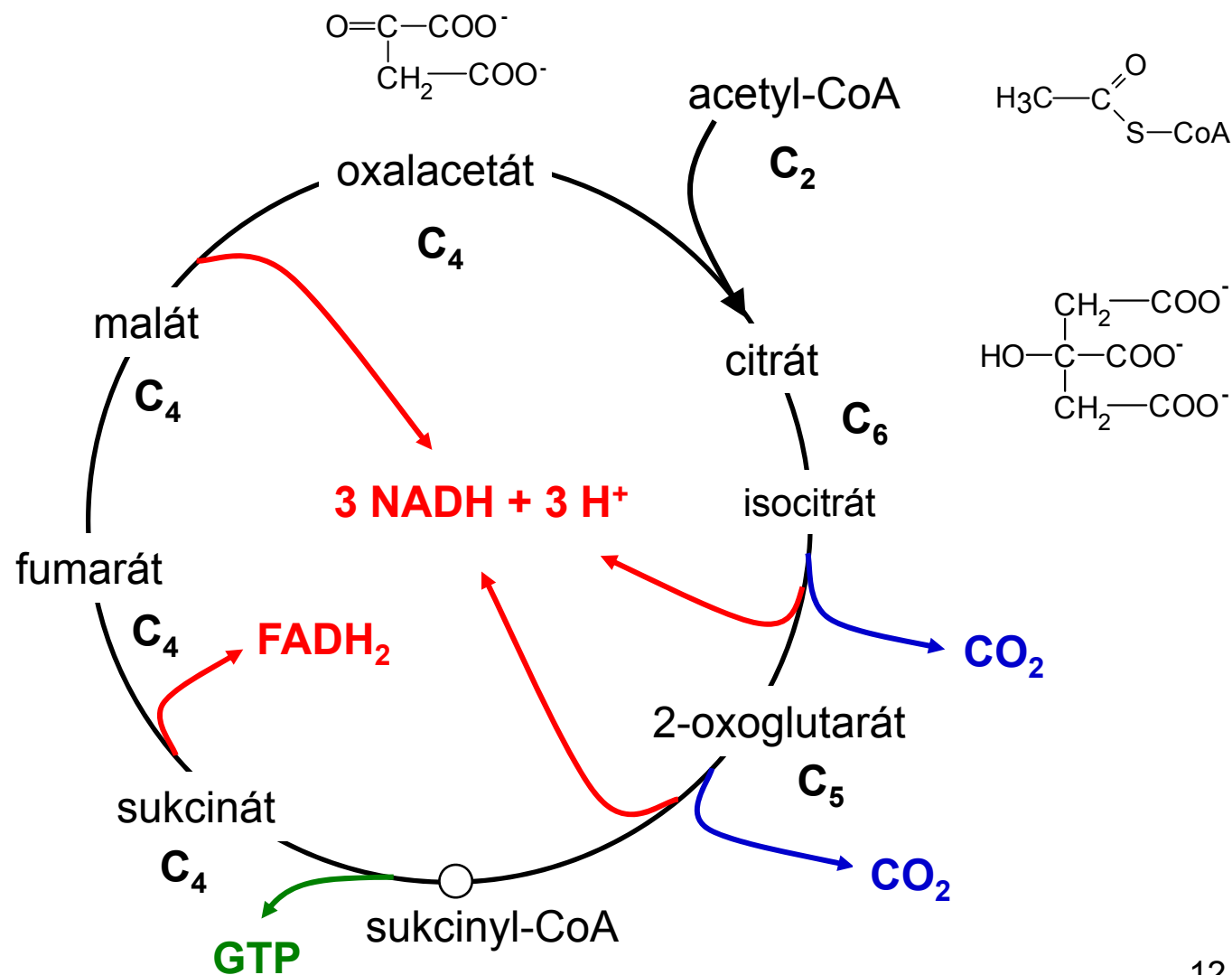
Průběh CC

3 produkty CC:

2 CO₂

GTP → ATP

3 NADH + FADH₂

Energetická bilance CC

Přímo:

GTP → ATP

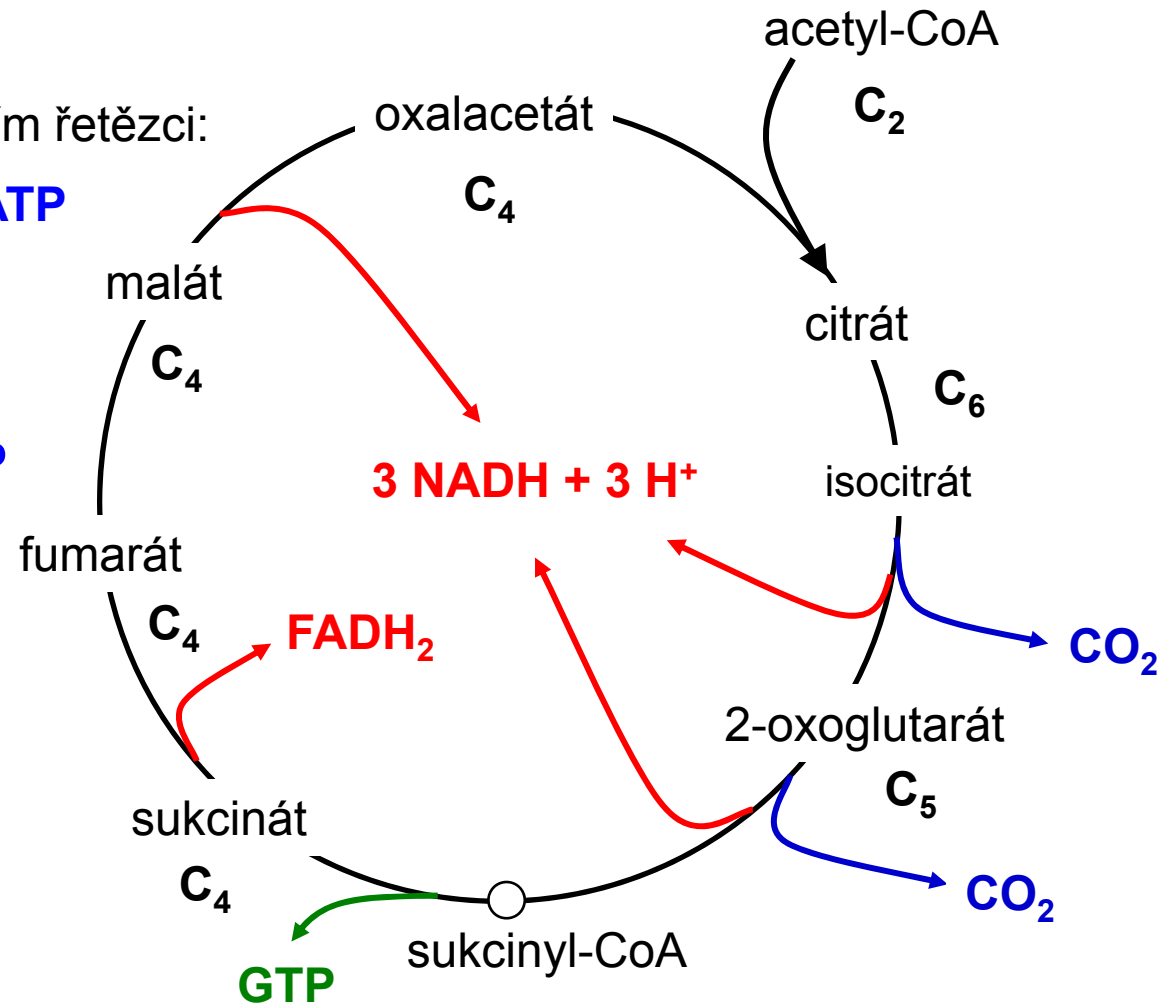
Nepřímo v dýchacím řetězci:

3 NADH ... 3 × 3 ATP

FADH₂ ... 2 ATP

Celkem:

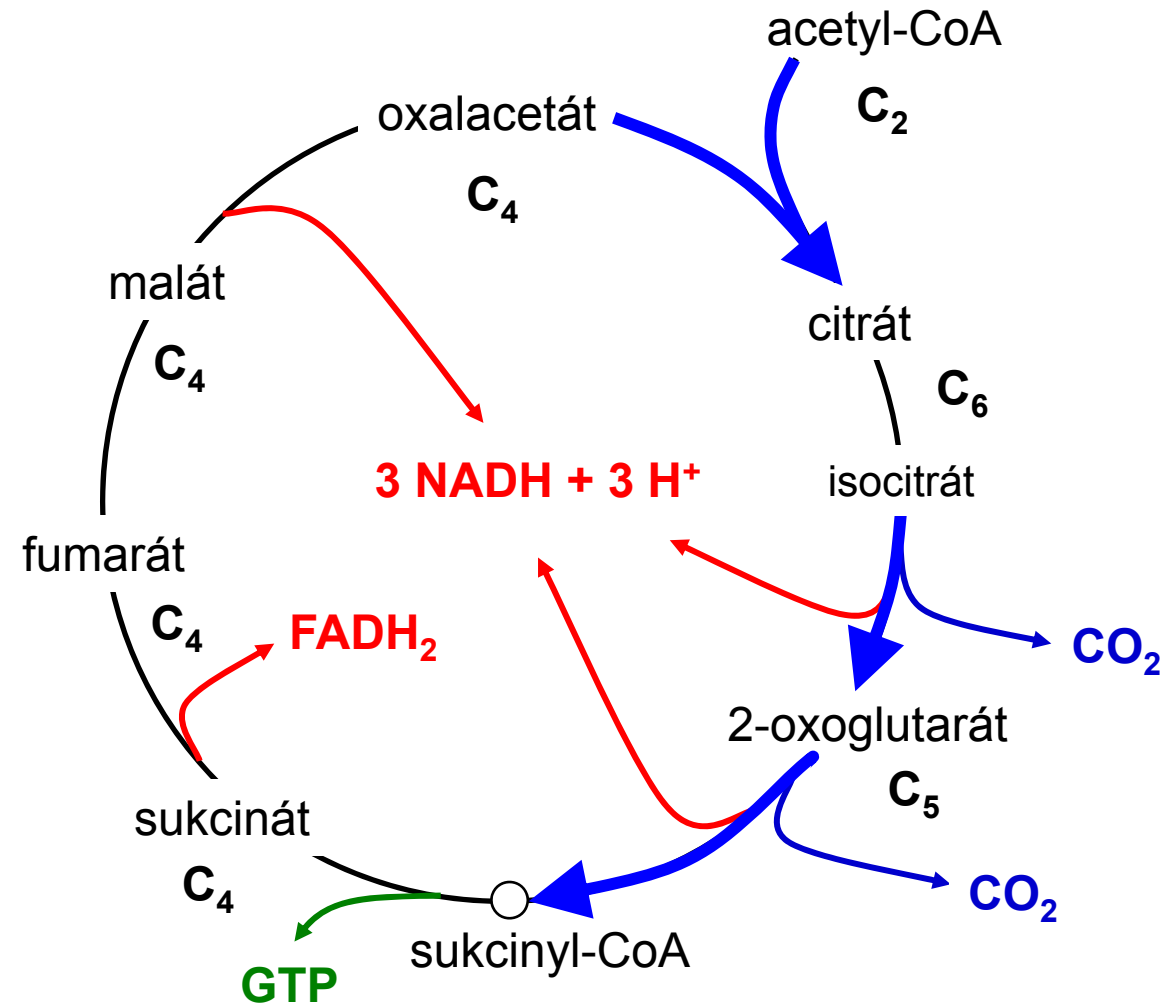
12 ATP

Průběh CC

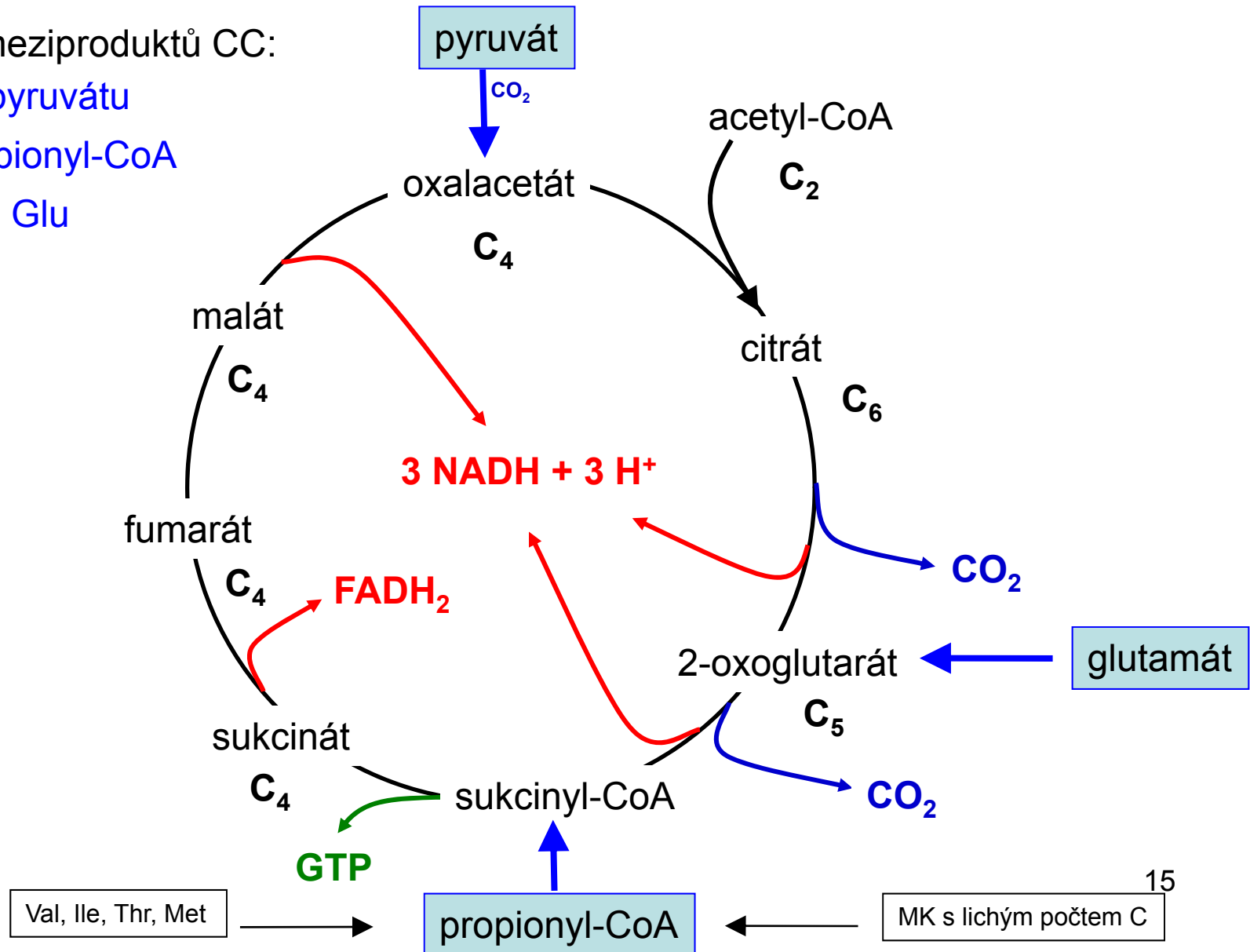
3 reakce CC

= NEVRATNÉ

Anaplerotické reakce CC

Doplňování meziproductů CC:
karboxylace pyruvátu
konverze propionyl-CoA
transaminace Glu

Vitamins a CC

Vitamins potřebné pro průběh CC:

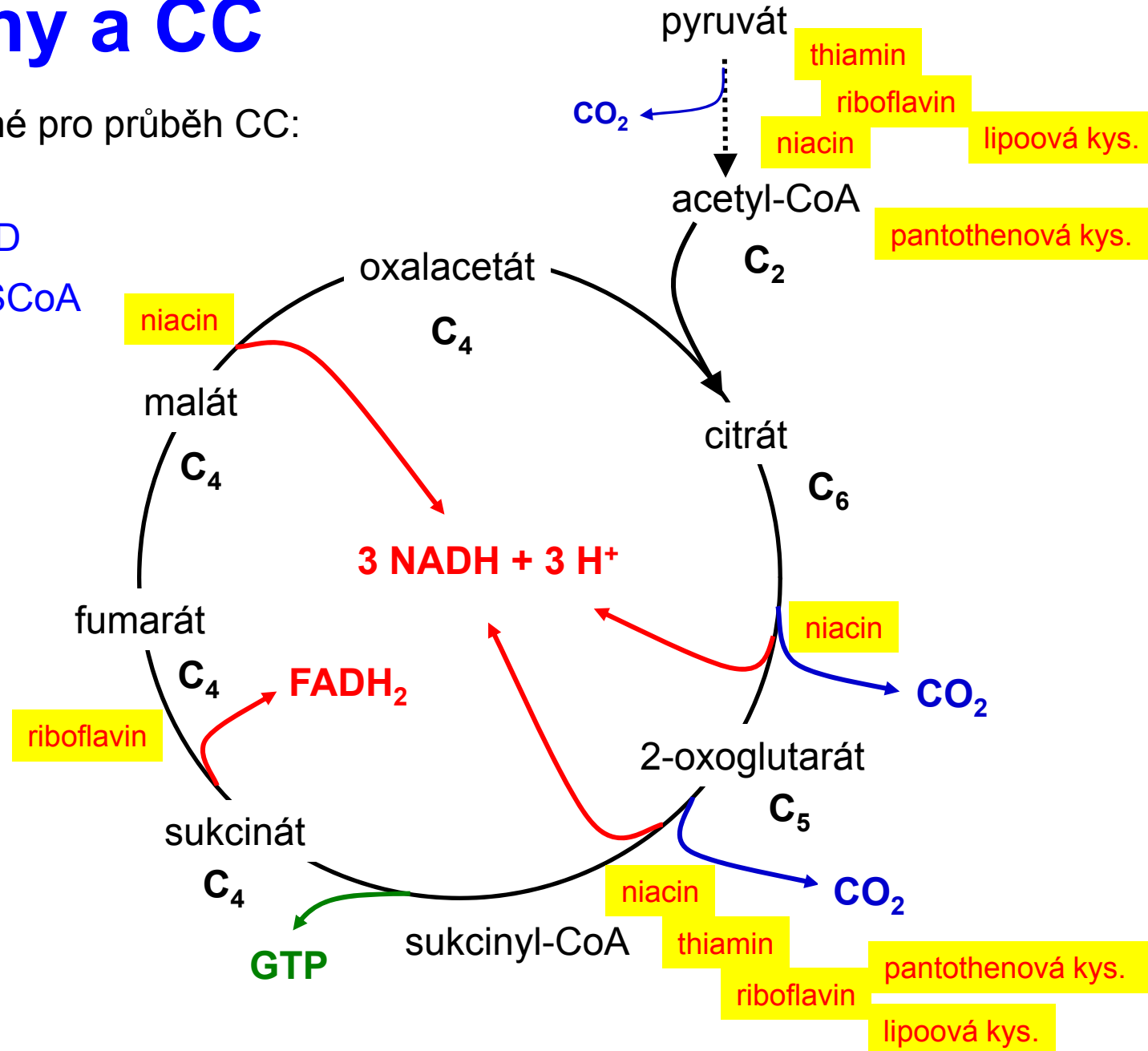
Niacin ... NAD

Riboflavin ... FAD

Pantotheát... HSCoA

Thiamin ... TDP

Lipoát

Význam citrátového cyklu

Katabolismus

- **konečná oxidace uhlíkatých sloučenin**

C $\Rightarrow$ CO₂

H $\Rightarrow$ redukované
koenzymy

uvolněná energie

Anabolismus

- **zdroj substrátů (prekursorů) pro biosyntetické reakce**

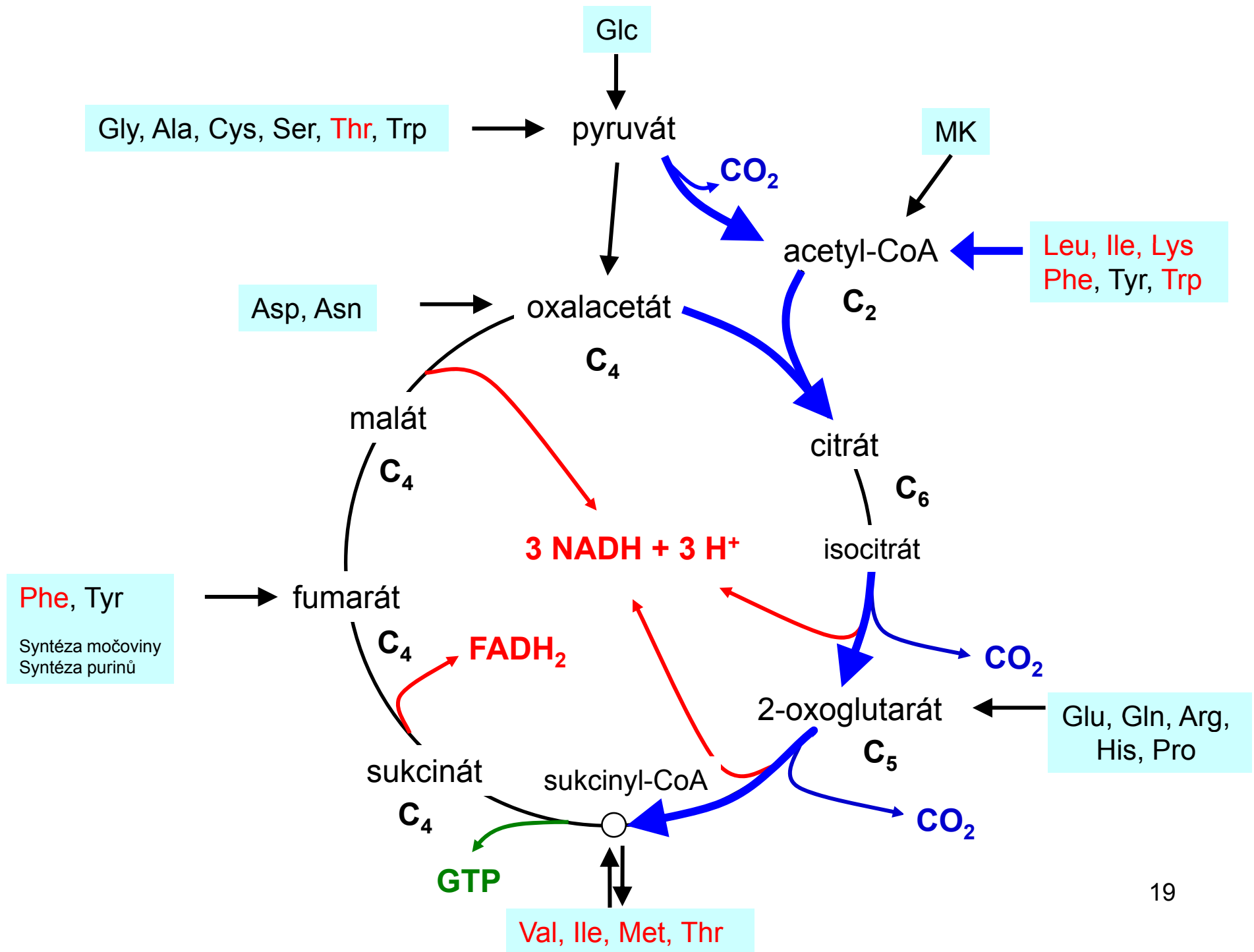
glukoneogeneze

transaminace

syntéza hemu

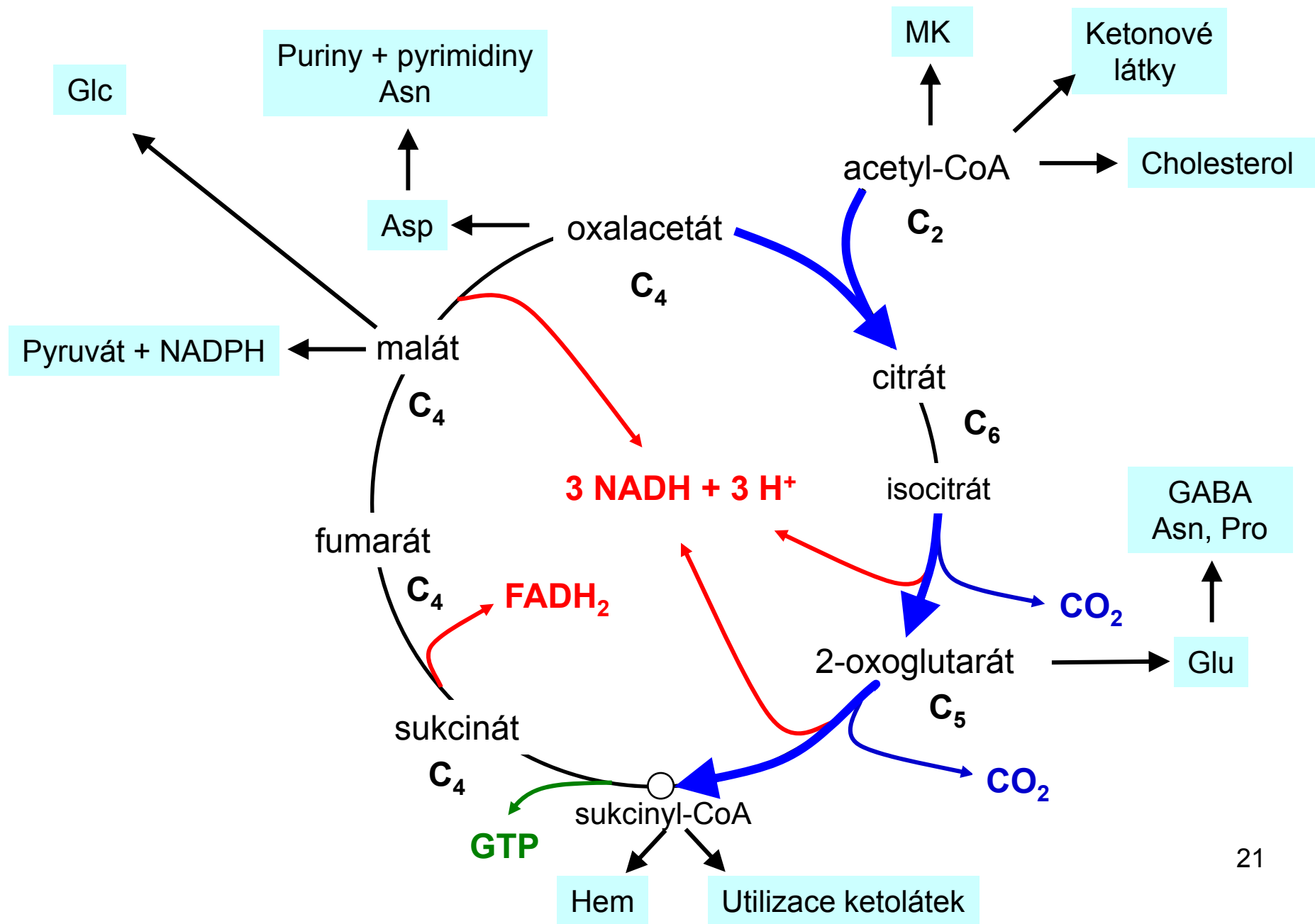
Katabolické děje

Vstupy do CC

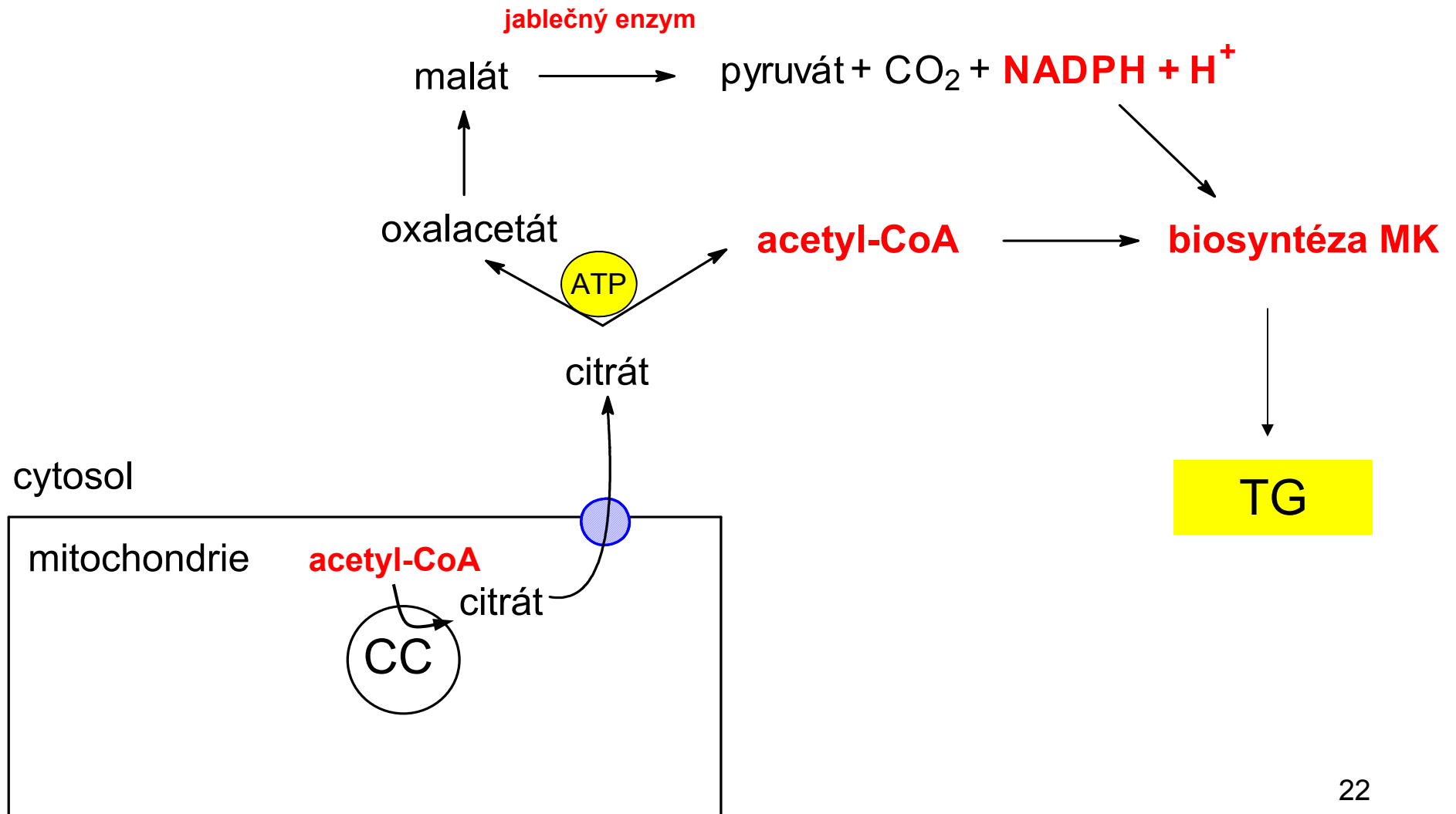

Anabolické děje

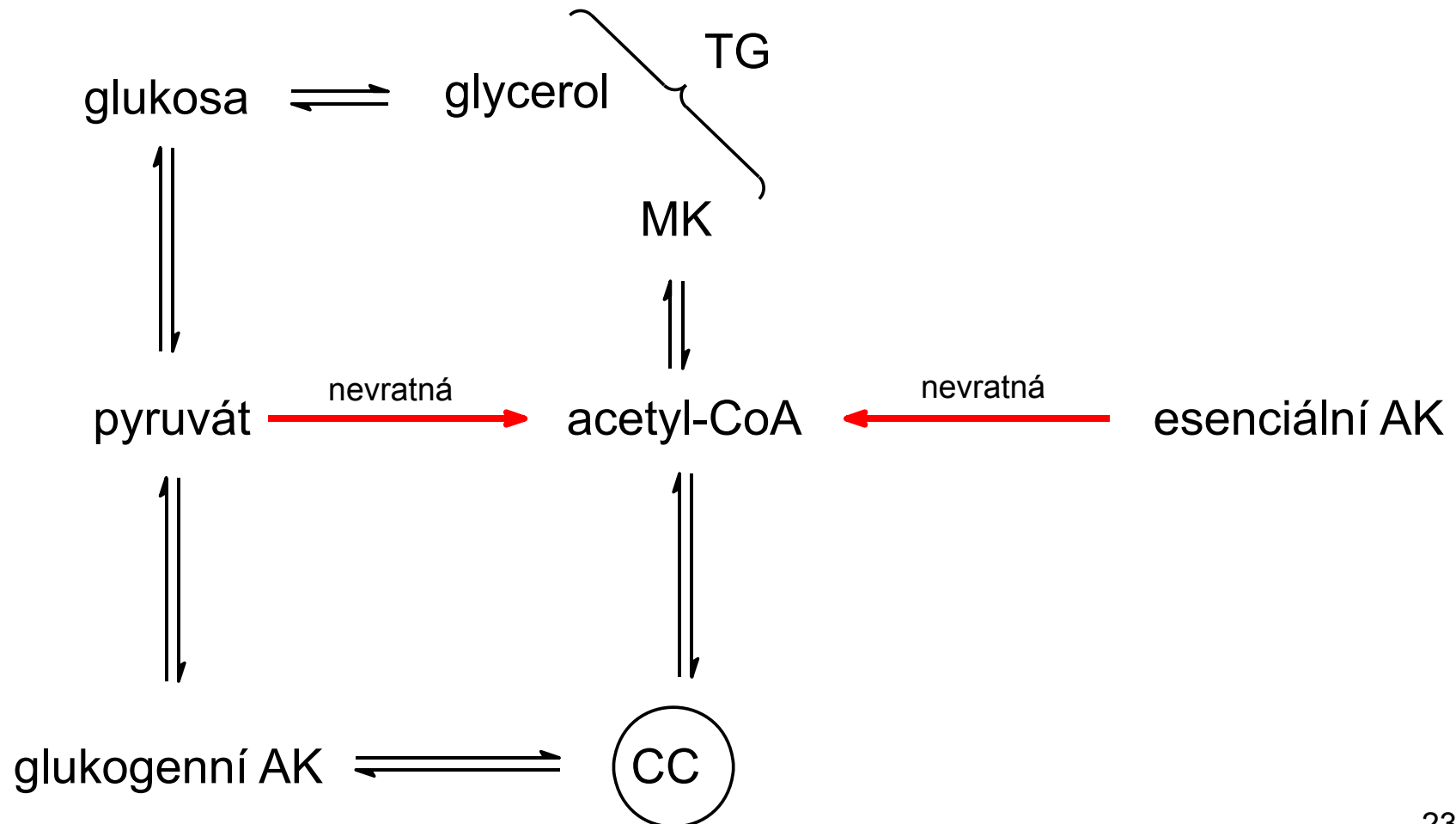
Výstupy z CC

CC a syntéza lipidů

Vztahy mezi metabolickými dráhami

Vzájemné přeměny živin

sacharidy $\longrightarrow$ tuky

tuky $\xrightarrow{\text{X}}$ sacharidy

glukogenní AK $\longrightarrow$ sacharidy

sacharidy (pyruvát, CC) $\longrightarrow$ C skelet neesenc. AK

AK $\dashrightarrow$ tuky (při nadbytku proteinů)

tuky $\xrightarrow{\text{X}}$ AK